

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény
a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krétt
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

5. szám.

Szerkesztői szállás: sz. István-utca 176. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel.
Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmertelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyéni nézetek tanügyünk körül.

Válaszul a „Néptanítók lapja” szemlézésének.

(Vége.)

Amde szerintem bármiként koncentrálják a tananyagokat, s bármint törekedjenek azokat könnyen feldolgozni (?), a 12—13-féle tananyag kevesebbé nem válik, — s minél koncentráltabb valami, annál bővebb magyarázat szükséges hozzá, hogy a gyenge gyermeki fogalomba értelmileg beemléztessék.

Nagy Széchenyink mondá egy helyütt: „nincs időm röviden írni;” e kis mondatban óriási gondolat rejlik, miből az egészséges elme bő következtetéseket vonhat le.

Azután ha a lég vagy gőz mintájára a tananyagokat koncentrálják is szellemileg, a gyermekelme nem oly göreb vagy katlan, melybe azokat beszorítani lehet a nélkül, hogy az szét ne pattanjon, vagyis egy 7—8 éves gyermek elméjének oly erőszakolt tág ekszpanziója alig eszközölhető, hogy 13-féle tananyagot öntudatosan felemészszen.

Nem rendít meg e hitemben a szemléző által érintett, s akárhányszor helyütt történt dolgok eredményére vonatkozó állításai; erre ismét csak azon válaszszzal szolgállok, mint az általam fentebb idézett vezércikkben foglaltatik, hogy t. i. különbség van a közt, ha a gyermek maga, s ha ennek jövő élete a főcél; melynek ellenében az iskola, a vizsga, mint cél másodfokban szerepelhet, öncél pedig egyáltalában nem lehet.

Igénytelen cikkemnek kiinduló pontja a tanítás első stadiuma volt, a midőn a gyermek korához, elméjéhez képest a tanítást megkezdeni kelljen. Nem

bocsátkozhatom ismétlésekbe azon fő eszközökre nézve, melyeket különösen szükségesnek tartok a későbbi tudományok megszerzéséhez végett. Értelmezve olvasni, irányilag hibátlanul írni és okadatulva számolni, igenis, egyéb semmi sem kívántatik, szemléző engedelmeivel, a helyes alap megteremtésére s ezen alapeszközöket tökéletesen bírva a 10 éves gyermek nem késett el még, hogy fokozatosan a tudományok elemeibe vezetessék.

Ezen alapeszközöket pedig tökéletesen csak úgy teremthetem elő, ha a 7—8 éves gyermek elméje — hogy úgy mondjam — nem forgácsolódik el szükségtelenül, sőt károsan, a célra törekvésnek időelőtti erőltetésében; jóllehet csakis ezen alapeszközöket bírva juthat el a tanítvány azon ösvényre, mely a tudomány szentélyéhez vezet.

Ezen alapeszközök, de lehető tökéletes alkalmazás mellett, azután azok, melyek a szemléző zárjel közt gondolt.

Már hogy ezen alapeszközöket a 6, bezárólag 7 éves gyermek, úgy mint én akarnám, sajátjává teheti, legalább is kételem.

Mondom nem bocsátkozom ismétlésekbe, mert első cikkemben, noha általánosságban, de érthetőleg kifejtettem véleményemet, melynek korolláriuma az, hogy ha a gyermek tökéletesen hozzászokott, ugyszólván neki természetévé vált, értelmhez olvasni, az olvasmány tartalmát átgondolva sajátjává tenni, vagyis megtanult gondolkodni tudni, meganulta az olvasmányból a lényegét kivenni: akkor a gyermek a sajátképi tantárgyakat könnyebben s gyakorlatiában fogja fel, s nem folyamodik igen sokszor az értelmetlen bemagoláshoz.

Hogy van-e idő a jelen rendszer mellett ez eredmény megnyeréséhez? úgy hiszem szemléző ur,

ki talán maga is a tanítás praktikus részével foglalkozik, bőven érzi, hogy egy, például 50—60 gyermekből álló osztálynak, ily értelmi olvasásra való betanítása, a hibátlan írásban s jó számolásban való begyakorlása, a kiszabott tanidőnek legnagyobb részét elfoglalja. Mi jut akkor a többi tanulmányra, az alkotmánytan, gazdasáztan, természettan, terményrajz, földrajz, történelem, hittan, biblia stb. tárgyra? Nem ijesztő sorozata-e ez a tárgyaknak a 8—9 éves gyermekre nézve?

Ne kívánjunk egyszerre tudósokat nevelni, mert a későbbi tudományosság szenvedni kárát.

Meghiszem azt, mert látom, hogy e tantárgyakat dióhéjban adják, de a soknak összehalmozása, félő, hogy egyes példányokat leszámítva, a gyermek fejét tökké silányítja.

Nem kell uram ezekhez adat — egy pillantás a 3-ik, 4-ik elemi iskolai tantárgyra elég.

És azért felesleges kíváncsiság bántja a szemlézőt, hogy honnan ered a forrás; mert tessék elhinni, hogy a székesfejérvári elemi tanítói kar oly buzgó és tudományosan képzett férfiakból áll, kik nemcsak szerény magannak, de az egész város közönségének méltó tiszteletét bírják, s valamint szakmájukban, úgy a társadalmi téren igen sokaknak elmondhatják: jöjjetek utánunk!

Azonban szemléző talán azt fogja mondani, hogy folyvást a tagadás terén vagyok, ez pedig legkönnyebb szerep, s ki erre vállalkozik, kell hogy pozitív álláspontra is helyezkedjék.

A mennyiben e tekintetben is a vélemény szabad, s mindenki, ki a tanítás ügye iránt érdeklődik, kell hogy bizonyos irányzattal is bírjon, s mert sok eszme cseréltetett már ez érdemben, a nélkül, hogy azt mondhatnók, miszerint az egész tani-

TÁRCZA.

Elnyugvás előtt.

Veled töltöttem át a nappalt;
Itt van az éj: jó éjszakát!
Nem mintha válnék, ám az éj mert
Ki tudja, hogy mily álmat ad.

„Mert vannak álmok, mik titokban
Föltárlják egész életünk;
És van sok élet, oh hidd, sok van,
Miknél jobb, hogyha elmegyünk!”

Veled töltöttem át a nappalt;
Itt van az éj s te vagy velem!
Szememen már a szender ül s még
Ott csüggök most is képeden!

Ott csüggök most is képeden... bár
Immár az álom lágy keze
Lezárja pillám... ah, de képed
Ott benn maradt... itt benn rezeg...

Jó éjszakát hát, én szerelmem!
Nem mintha válnék, oh de mert
Ki tudja, hogy mit álmodom! s mert
Van álom, mely valót jelent.

S ha álmodnám, hogy elvesztélek,
S nem ébrednék fel sohasem:
Jó éjszakát lásd akkor is... ah!
Jó éjszakát, én kedvesem!

Benedek Aladár.

Az élet tükre.

Második éj.

Midőn másnap reggeli kilencz óra felé fölébredt emberünk, úgy tetszett neki, mintha a mult éjjele jelenet a csalóka álom játszi képe lett volna; de midőn iszapba mártott csizmáira s térdig sáros nadrágjára tekintett, eszmélkedni kezdett, hogy mégis kelle. t vele valaminek történnie, a mi több az álomnál, a mi való. Lassanként föltápáskodott ágyából, ruháit kitisztogatatta s rohant az utcára, hogy megtalálja a farkasvermet, a melyben tegnap fogva volt. Nem sokáig kallett bolyongnia, mert lakásához közel megtalálta a még akkor is nyitott csatornalyukat, a mellett több változatban manu propriáját s meggyőződött, hogy a mult éji jelenet való. Kezdetben félni, remegni kezdett, hogy ő az ördög hatalmába adta magát; de végre erőt vett rajta a kíváncsiság s a gondolat, hogy ő a társadalom titkait megismeri és alig várta az esti nyolcz órát, mint égő szerelmes a kitűzött — légyottot.

Mindenki bámulatára már esti hét óraker elhagyta a kávéházat, a honnan többnyire éjtélkor szokott távozni, ha garázdálkodásáért előbb ki nem dobták.

Ablakát befüggönyözte, ajtaját bezárta s úgy ült szobájában, mint valamely magánosságra kárhoztatott remete. A szomszéd templom tornyában nyolczat kezdett kongani az óra s szive minden titással hangosabban vert, úgy hogy utoljára csaknem elhagyta lélekzete s a mint az óra vég rezgése elnémult, vakító világosság töltötte el szobáját s azután sötét lett, mint a föld alatti börtönben.

— Üdvözlégy emberek ritkasága, a ki szavadat tartottad s nem hagytál magadra várakozni, — mondá egy láthatlan hang.

— Üdvözlégy láthatlan czimbora! — válaszolá az ifju s kezét nyujtá a sötétben és ismét azt a parázsmeleget érzé, a melyet a mult este érzett.

— Beszélj el tehát élettörténeted és azután megkezdjük éji vándorlásainkat — mondá Luczifer és az ifju így beszélé el élettörténetét:

— Atyám Pazardi Ákos gazdag földesur volt, s mint a krónika meséli, első nejevel paradicsomi boldogságban élt. Háza az erkölcs temploma, a barátság s vendégszeretet tanyája, a szűkölködők menhelye, a rend, munkásság, takarékoság példányképe volt. Boldog házasságuknak egyetlen gyümölcse vala, midőn első neje bokros lovai által elragadtatva feldült és szörnyet halt. Évekig keseregte neje elhunytát s az élet minden boldogságát egyetlen figyermekében találta fel, mert az úgy hasonlított anyjához, mint hasonlít tojás a tojásához. Egy táncvizigalom alkalmával meglátta anyámat, megszerette és nőül vette.

Az naptól fogva eltűnt a vigság, boldogság s meg-

tási rendszer már valami tökéletes megállapodást ért volna el, mondom e természetesen ösztönül fogva tán nem vétek a szerénység ellen, ha pozitív nézeteimet is vázolom.

Az elemi iskolák folyama, mely szerintem valódi elemi legyen, két évi időtartamra határozassék, a fiuknak kivételesen 7, de rendszeren 8-ik évükkel kezdve; 1-ső évben az olvasás, írás és számolás első stádiuma, 2-ik évben az értelmezés, irány némi fogalmazással s a számvetés behatósabb gyakorlatához kapcsolassék a vallás tanítás.

Az elemi iskolákból a gyermekek 10 éves korukban három főirányban oszlojanak; t. i. a gimnázium-, reál- s polgári-iskolákba, melyeknek felosztása s tantárgyai már cikkem keretén túl esnek.

Meg fog ütközni szemlésem, hogy a valódi elemi iskolákból a különféle tantárgyakat mellőzni óhajtom, én azonban azt hiszem, hogy ez uton mind a gimnáziumbeli, mind a reáliskolai tanárok csak előnyt fognak tapasztalni, miután a tantárgyakat ők ugyanis újból kezdik.

Turi Antal.

Hatósági élet.

— **A m. kir. belügyminister ur** által a főispánokhoz kibocsátott s a hazai lapokban közelébb ismeretett közzéadott következtében, megyei Főispán ur ő nagyméltósága, a kormányzata alatt álló megye tisztikarához következő körrendeletet intézett:

A megyei tisztikar valamennyi tagjának!

A jól rendezett közigazgatás kielégítő állapotának országoszerre való létesítése újabb időben a törvényhozó testület tanácskozó termeiben is, mint általános élénk közkiárat, ismételve hangoztatva lévén: m. királyi belügyminister ur mult évi decz. hó 21-éről 5285-ik sz. alatt kelt leiratában a nézetből indulva ki, hogy miután a törvényhatóságok szervezése egészben, a községek pedig részben befejezve van, elérkezett az idő, midőn a közigazgatás rendes és pontos kezelését valószínűsíthető és kell, azon reménynek ad kifejezést, miként a közérületnek a törvényhatóságokban és községekben sikerülni fog odavinni a dolgot, hogy az állami igazgatás helyes közvetítése és az önkormányzat valódi teendőinek lelkiismeretes és buzgó teljesítése elérjék; mely cél felé, hogy sikeres eredményhez utni lehessen, kell, miként minden egyes tisztviselő áthatva legyen annak szükségétől: 1) hogy hatáskörének teljes tudatával és az erre vonatkozó törvények s rendeletek ismeretével bírjon; 2) hogy a felek vele akadálytalanul érintkezessenek, és 3) hogy a törvényt mindenikre nézve pártatlanul — és így magára nézve is — kötelezőnek ismerje, kötelezéseit pedig pontosan, s a mai viszonyoknak megfelelő gyorsasággal végezze.

A minék folytán kir. belügyminister ur, a nélkül, hogy a törvényhatóságok jogkörén legkisebb csorbát ejteni kívánna, sőt ellenkezőleg arra törekedvén, hogy a rendes közigazgatás a törvényhatósági teljes jogkörrel gyakorolt tevékenység által legyen elérhető, — engem, mint a 1870-ki 42. tezik értelmében a végrehajtó hatalom képviselőjét, az ezen törvényben a főispánra ruházott fontos jogok és ellenőrzési kötelemek

elégedés a Pazardi udvarból. A mit mondok, azt részint mások elbeszélései, részint saját tapasztalásom után tudom.

Anyám egy tönkrejutott német báró család sarjadéka volt. Nem vitt egyebet a gazdag magyar nemes házhoz, mint bájoló szépségét s üres gögőt, rangkórását s magyar-gyűlöletet. Nehány hét alatt az egyszerű magyar ház, mintegy varázsütésre roppant változáson ment át. Legelsőben is a patriárkhális háznál megöregedett cselédek üzettek el a háztól, mert azokban titkos kémeket látott anyám szeme, s a magyar szakácsné helyét német kukta váltotta fel, harisnyás inas is kellett, a ki a bakon üljön, ha anyám sétalkocsizást tett, s mivel anyám a gazdaasszonykodáshoz épen nem értett, az élesztár kulcsa egy özvegy vadász né kezébe vándorolt; a régi megszokott bútorok kiszórtak s helyökbe párisi fényűző ellátott bútorok állítottak; az ősi családi képek padlásra költöztek s a ragyogó falakról páncélos német Ritterek tekintettek alá, szóval a régi nemes ház német Burg alakot öltött.

Pár évig meg volt a ház békéje s a kis Ödön — így nevezték mostoha testvéremet — nyugalma; de midőn én a világra jöttem, mintha átkot hoztam volna magammal a Pazardi házra, a békét örökös vizsgálkodás váltotta fel s eltűnt a kis Ödön boldogsága. Ha bölcsőmhöz jött, mert szeretett s én mint aféle kis gyermek bármiért sirtam: akkor szidta s átkozta anyám, hogy miért háborgat, miért ríkat, ina az udvaron vagy más szobában játszott s én sirni találtam: akkor ismét Ödön kapott ki, hogy miért nincs bölcsőmnél, szóval

gondos és hatályos gyakorlására, valamint az ezzel összekötött törvényes felelősség súlyára méltóztatott figyelmeztetni.

Nem lehet czélom vizsgálni, vajjon és mennyiben szolgáltattak a vezényletem alatt álló megye közállapotai is belügyminister ur ő nagyméltóságának fentebbi általános intézkedésére alkalmas; sőt okom van hiinni, miként azok talán legkisebb részben hatottak annak előidézésére; mert, valamint a megyei tisztviselő urak nemcsak 1865-ik évi october 18-án s mult évi január 6-án hozzájuk intézett körirataimból, de velem való folytonos közvetlen érintkezéseikből is jól tudják, hogy az állami igazgatás közvetítésének s a megyei belkormányzat rendelkezéseinek az egész megye területén lehető legnagyobb pontossággal s gyorsasággal, és mindenki irányában tanusítandó egyenlő készséggel s részrehajlatlansággal való foganatosítása képezi megkormányzó gondoskodásomnak és mindenkor figyelmeztetésemnek fő tárgyát: úgy nem tartózkodom a feletti megelégedésemet nyilvánítani, hogy ezeknek megfelelő eredményt lehetett a lefolyt évben a tisztviselő urak mindegyike részéről tapasztalnom.

Különösen ki kell e tekintetben emelnem a megyei közigazgatásnak méltóságos alispán ur általi erélyes, szakavatott, mindenre kiterjedő éber figyelmi központi vezetését, a jegyzői hivatal halmos teendőinek megfeszített munkássággal történt pontos elvégzését, az árvaügyeknek szorgalmas gondozását s a közpénztárnak rendes kezelését. — De teljes elismerésemet kell nyilvánítanom a megyei szolgabíró urak irányában is, nagy terjedelmű, sokféle fontos feladatoknak erélyes és pontos megoldásáért, s különösen a községek rendezése s más új törvények foganatosítása körül tanusított buzgó, fáradtságos eljárásukért; a mikről a szolgabírói hivataloknak általam a törvény értelmében a mult ősz folyama alatt történt megvizsgálásakor magamnak személyesen öröndetes meggyőződést szereztem.

Hasonló kielégítő sikert tapasztaltam a közbiztonsági és közegészségi megyei közegék részéről is, kik közül különösen az utóbbiak, a kiűtött marhavész s még létező epemirigy-járvány ötletéből, dicséretes tevékenységet fejtettek ki.

Noha tehát, az előrebocsajtottak szerint azon megnyugtató öntudattal bírhatunk, hogy a fejrmegei közigazgatás a létező viszonyok közt s a rendelkezésünkre álló erk arányában azon állapottól, melyet belügyminister ur a jogos közkiárat folytán az egész országban létesíteni óhajt, legalább is nem igen távol áll; mégis, ismerve a megyei közigazgatás körében mind e mellett is létező többféle hiányokat, és teljes mértékben méltányolva minster urnak nemes törekvését, melyet hatáskörömben kötelelesség szerűleg előmozdítani annál élenkben óhajtok, mivel a jó és rendes közigazgatásnak az élet minden viszonyaira kiható pártatlan becstelő, valamint létesítésének, hogy a világ legmiveltőbb nemzeti közt becsülettel megáll-hassunk, elutasíthatlan szükségétől magam is áthatva vagyok: — felhívom a megyei tisztikart és annak minden egyes tagját, miszerint különféle hivatásainak kötelemét, melyek részint az 1870-ik 42-ik törvényben, részint a megye szervezeti szabályaiban tüzetesen elősorolva, ezután is lehető legpontosabban s legerélyesebben teljesítvén, én a fenidézett 1872-ik évi köriratomban foglalt figyelmeztetéseket folyvást szem előtt tartván, különösen pedig a működési körükben észlelt vagy észlelendő hiányokat és akadályokat nekem haladéktalanul bejelentendvén: törvényes feladatommak

akármí nem tetsző történt a háznál, annak mindig Ödön volt az oka, mert anyámnak feltett szándéka volt Ödönt meggyűlöltetni atyjával s annak egész szeretetét számomra zsákmányolni ki. És mondhatom, hogy nagy részben sikerült is, mert csak akkor nem szidták, ha aludt, vagy iskolában volt.

Még jobban meggyűlt szegény Ödön baja, midőn én növekedni s dadogni kezdtem. Atyámnak többféle voltak jószágai s néha napokig távol volt a háztól s ez alatt mindig betanított anyám valami árulkodásra, s mindig tudtam Ödönre valami roszt mondani, a miért rendszeren szigorú büntetést kapott.

— Oh azok a mostoha anyák a sátán országának hívei! — közbeszólt Luczifer s az öröm miatt égtek szemei, hogy az emberiségnek ily kinövései vannak. — Mostoha apa ritkán kerül Sátán országába; de annál több mostoha anya, mert azok között csak kivétel a nemesszívű, a szeretetteljes, a gyöngéd. A mostoha anya csak gyűlölni tudja előde magzatát, azért hogy a szeretetnek azon részét, a mely a mostoha gyermeknek jutna, magának biztosítsa. Ha hallottad valaha a Fúriák nevét, azok többnyire az átköltözött mostoha anyákból válnak. A mostoha anyák a ti emberi fogalmatok szerint a nőnem szennyfoltjai, a mi fogalmunk szerint a nőnem diszei, mert Sátán országát népesítik. A pokolban mindig öröm van egy anya halála fölött, mert reményljük, hogy annak helyét mostoha váltandja fel. De beszélj tovább, mert nagy örömöm telik elbeszélésedben, — tevé utána.

— A hajdan keresett Pazardi ház lassanként elha-

gyott lön, régi barátai távol maradtak, újak nem támadtak, mert a magyar szellem kiköltözött falai közül, csupán egy nyugalmazott katonatiszt tett néha látogatást, de ez is mindig akkor jött, midőn atyám messze jószágain volt.

— Talán anyád titkos imádója volt? — közbeszólt Luczifer vigyorogva.

— Ne háboríts, mindent tudni fogsz — mondá az ifju s folytató élettörténete elbeszélését. A Pazardi ház titkos látogatója, az említett katonatiszt, azon időtájban telepedett le Nagylakon, midőn apám anyámat elvette. Elvonult, zárkózott életet élt, senkit nem látogatott, senki nem látogatta, csak néha esténként ment vadászati lesre. Ha atyám távollétében hozzánk jött, rendszeren térdére vett, vagy lábain hintált, azután mosolyogva elnézdel s ezer csókkal halmozott. Midőn az édelgésnek vége volt, engem kiküldtek a gyermekszobába s ő egyedül maradt anyámmal, máskor ott maradt vacsorán, s hogy vacsora után mikor távozott, nem tudom, mert engem és Ödönt vacsora után rögtön lefektettek. Ez így tartott pár évig.

Mostoha testvérem Ödön lehetett mintegy kilencz s én mintegy öt éves, midőn Ödön egy este azon gyermeki kíváncsiságból eredt kérdést vakmerősködött anyámhoz intézni: — mama! mi az oka, hogy ez a bácsi csak akkor jó házukhoz, ha atyám nincs itthon? — Ez a kérdés rendkívül dühbe hozta anyámat, annyira, hogy Ödönt kegyetlenül arczul csapta; — tehát azt gondold alattomos kém — mondá — hogy ez a bácsi roszt czéliből jár házukhoz? — ordítá anyám s újra arczul

megoldását törvényszerű, buzgó hivatalos eljárásaikkal mint eddig egy ezután is könnyíteni és velem együtt vállaltva, ernyedetlen tevékenységgel arra közreműködni igyekezzenek, hogy a fejrmegei közigazgatásnak jó hire ezután is ne csak megóva maradjon, de mielőbb fokozott mérvben általános elismerést nyerjen, és így a fejrmegei közigazgatási állapotok majdan a többi testvérhatóságok elé mintapéldául állíttatni érdemeseknek találathassanak. — Kelt Sz. Fejérvárott, január 5-én 1873.

Szűgyény.
— **Megei közgyűlés.** Néhaj Németh Lajos elhunya következtében megüresedett **árvaszéki elnöki állomás választás utján leendő betöltése**, a mult évi december 21-én tartott rendkívüli közgyűlés határozata szerint a **folyó évi február hó 3-kán tartandó rendes közgyűlésben** fogván megtörténni, van szerencsém az említett napon d. e. 10 órakor megkezdendő közgyűlésre, melyen egyéb nagyobb fontosságú s közérdeklő ügyek is tárgyalatni fognak, a megyei bizottság érdemes tagjait figyelmeztetve a fentebb jelzett körülményre, ezennel tisztelettel meghívni. Székesfejérvárott, 1873. jan. 18. Br. Miske Imre, Fejérmegye alispánja.

— **Az állandó választmány t. cz. tagjainak!** A folyó évi február 3-án tartandó rendes bizottsági közgyűlés tárgyait előkészítése tekintetéből **folyó hó 24-én d. e. 10 órakor** állandó választmányi ülés fogván tartatni, van szerencsém arra a választmányi tiszelt tagjait ezennel tisztelettel meghívni. Székesfejérvárott, 1873. jan. 18. Br. Miske Imre, Fejérmegye alispánja.

— **Közjegyzői szigorlat** letéteéséért legközelebb Sztankovics József szabolcsi, Szabó Sándor sárszentmiklósi és Gróf Pál igari jegyzők folyamodtak, minek következtében a vizsgálat határnapjál folyó hó 21. és 22-ike határozatott, mely napok elsején az írásbeli, másodikán a szóbeli vizsga fog megtartatni.

Egyletek és intézetek.

— **A felekezetenküli kisdudóvódnak** folyó hó 5-én tartott alakuló közgyűlésén megválasztottak: elnökül **Schwarz Gyula**, országgyűlési képviselő, alelnökül dr. **Ligeti József**, gondnokul **Wertheim Armin**, jegyzőül **Németh Károly**. A választás — tekintve az itt elősorolt neveket — valóban oly kitünő eredményt mutat, mely legkisebb kétségel sem hagy arra nézve, hogy az egylet a legszebb virágzásnak fog indulni. Adja isten!

— **A színházi részvénytársulat választmánya** ma d. e. 10 órakor a megyeház kis termében ülést tart.

— **Kelyreigazias.** A „belvárosi kisdudóvó-egylet“ javára begyűlt s mult számunkban közölt adományok közül kimaradtak a következők: Szűts Sándor 2 ft. Schmetzer Nándor 2 ft. Réh 2 ft. Braun József 1 ft. Gebhard Ignác 1 ft. Dr. Say József 5 ft., s Karl György nem mint közölve volt 2 ft., hanem 5 ft.

Megei és városi hírek.

— **Szerdahelyi Kálmán** síremlékére újabban adakoztak: Fischer Bernáth fiai 3 ft, Báro — Seidel Antonia 1 ft, Gebhard — Seidel Antonia 2 ft.

— **Molnár ur** jövő heti fellépteinek sorozata következőkép van megállapítva: szerdán azaz 22-én „A kelepcze“ veterán színműrőnknek Kovács Pálnak még sehohol nem adott verses vigjátéka, melynek előadására

gyott lön, régi barátai távol maradtak, újak nem támadtak, mert a magyar szellem kiköltözött falai közül, csupán egy nyugalmazott katonatiszt tett néha látogatást, de ez is mindig akkor jött, midőn atyám messze jószágain volt.

— Talán anyád titkos imádója volt? — közbeszólt Luczifer vigyorogva.

— Ne háboríts, mindent tudni fogsz — mondá az ifju s folytató élettörténete elbeszélését. A Pazardi ház titkos látogatója, az említett katonatiszt, azon időtájban telepedett le Nagylakon, midőn apám anyámat elvette. Elvonult, zárkózott életet élt, senkit nem látogatott, senki nem látogatta, csak néha esténként ment vadászati lesre. Ha atyám távollétében hozzánk jött, rendszeren térdére vett, vagy lábain hintált, azután mosolyogva elnézdel s ezer csókkal halmozott. Midőn az édelgésnek vége volt, engem kiküldtek a gyermekszobába s ő egyedül maradt anyámmal, máskor ott maradt vacsorán, s hogy vacsora után mikor távozott, nem tudom, mert engem és Ödönt vacsora után rögtön lefektettek. Ez így tartott pár évig.

Mostoha testvérem Ödön lehetett mintegy kilencz s én mintegy öt éves, midőn Ödön egy este azon gyermeki kíváncsiságból eredt kérdést vakmerősködött anyámhoz intézni: — mama! mi az oka, hogy ez a bácsi csak akkor jó házukhoz, ha atyám nincs itthon? — Ez a kérdés rendkívül dühbe hozta anyámat, annyira, hogy Ödönt kegyetlenül arczul csapta; — tehát azt gondold alattomos kém — mondá — hogy ez a bácsi roszt czéliből jár házukhoz? — ordítá anyám s újra arczul